

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten.)

„KING-SIZE” DRUKWERK

Het schijnt dat de laatste tijd een nieuwe mode opgang doet inzake reclamedrukwerk voor geneesmiddelen. Men zoekt het in zulk extreem groot formaat, liefst met „Niet vouwen s.v.p.” op het couvert, dat de openingen van onze brievenbussen daar niet op berekend zijn. Dat betekent onverantwoord tijdverlies voor de brievenbestellers, die aanbellen en wachten moeten, en tevens niet te rechtvaardigen ongemak voor onze huisgenoten, die aan de deur moeten komen om datgene in ontvangst te nemen, dat in de kortst mogelijke tijd de weg naar de prullemand vindt. De gigantische afmeting maakt bewaren onmogelijk, zelfs indien men dit zou overwegen.

Ik hoop dat de fabrikanten van geneesmiddelen en hun vertegenwoordigers dit stukje onder de ogen komt. Ik zou er hun op willen wijzen, dat de door hen bezorgde overlast de slechtst mogelijke introductie is van hun produkten, zodat het ook hun eigen belang is terug te keren tot drukwerk van normale afmetingen.

Als post scriptum wil ik nog hieraan toevoegen, dat bij goede wil ook de verpakking van vele monsterzendingen meer in overeenstemming met de doorgankelijkheid van onze brievenbussen zou kunnen worden gebracht. In deze tijd van schaarste aan werkkrachten, zowel bij de PTT als in het huishouden, dient thans meer dan ooit hiermede rekening gehouden te worden.

Amsterdam, 18 juli 1961

L. H. LEVIE

CHRONISCHE OVERDOSERING VAN VITAMINE-A

Het lijkt mij nuttig enkele praktische ervaringen over de moeilijkheden bij de vitamine-A-therapie toe te voegen aan het referaat van F. K. (1961).

Bij de niet verzekerde particuliere patiënten zal men zich gewoonlijk wel aan de voorgeschreven dosering houden, daar het geneesmiddel nogal prijzig is. Bij verzekerde particuliere patiënten is de toestand echter veel ongunstiger. De patiënten kunnen hun recept zonder voorkennis van de arts steeds weer doen herhalen en controle is vrijwel onmogelijk. Deze patiënten moeten ernstig worden gewaarschuwd voor overdosering. In deze groep heb ik eenmaal ernstige haaruitval gezien (post of propter?).

Helaas zijn vitamine-A-bepalingen van het bloedserum veel te moeilijk om als geregelde controle te worden gebruikt. Bij de fonds-patiënten lijkt dit veel makkelijker, daar zij het geneesmiddel alleen op recept kunnen krijgen.

Houdt men zijn kaartsysteem goed bij, dan blijkt het geregeld voor te komen, dat de patiënten veel te vaak een recept komen halen en dat zij meer dan het dubbele van de voorgeschreven dosis (aangegeven in eenheden) gebruiken. Bij nader onderzoek blijken de volgende twee oorzaken het meeste voor te komen:

1. De patiënt weet niet hoe hij met het druppelflesje moet omgaan: hij schudt de druppels eruit of hij neemt maar een theelepeltje of een scheutje!

2. Het aantal druppels is door de apothekersassistente verkeerd uitgerekend. De meest voorkomende fout is, dat men het aantal druppels per cm³ of per gram uitrekent en dit getal op het flesje vermeldt. Men vergeet dan het aantal druppels uit te rekenen dat overeenkomt met het aantal voorgeschreven eenheden. Het is dan ook een goede gewoonte,

de patiënt bij het halen van een nieuw recept steeds het laatst gebruikte flesje te laten meenemen, omdat men op deze manier achteraf nog enige controle heeft.

Ten slotte moet men er aan denken dat sommige „in water oplosbare” spécialité's aanzienlijk beter worden geresorbeerd dan de door de apotheker vervaardigde preparaten. Bij overgang op een dergelijke spécialité doet men vaak verstandig, de dosering te halveren.

Soms zie ik patiënten die door de huisarts zonder succes met vitamine-A zijn behandeld. Ik laat de patiënt dan een afschrift van het recept meenemen. Vaak luidt dit dan als volgt:

R: vit. A concentraat 3.000.000 E
isopropylalcohol q.s.
DS 3 dd. gtt. 15

In dit geval is de dosis vitamine-A die per dag wordt toegediend volkomen onbekend.

Het probleem is eenvoudig op te lossen; men schrijft bv. voor: DS 3 dd. 50.000 E of 1 dd. 100.000 E enz.; de apotheker moet dan maar het aantal druppels berekenen.

Literatuur: Referaat (1961) *Ned. T. Geneesk.* 105, 1348.

Rotterdam, 15 juli 1961

W. F. GERMERAAD

HOW TO CHOOSE AN INTERNSHIP IN THE U.S.A.

Naar aanleiding van het artikel van Prof. SNAPPER (1961) zou ik gaarne enige opmerkingen maken. De Nederlandse doctorandus, semi-arts of arts die een „rotating internship” in de Verenigde Staten wenst te vervullen, zal uit dit artikel kunnen leren, in welke ziekenhuizen hij wel, en in welke hij niet moet trachten een plaats te verkrijgen. Maar ook dan zal het niet eenvoudig zijn een keuze te doen uit de ruim 400 ziekenhuizen die volgens Prof. SNAPPER daarvoor in aanmerking komen. Op grond van mijn ervaring in de Verenigde Staten (één jaar „rotating internship” en één jaar „residency”) zou ik het volgende in overweging willen geven: men legge op een centraal punt (bv. het secretariaat van onze Maatschappij) een lijst aan van de Amerikaanse ziekenhuizen, die aan thans in Nederland verblijvende artsen uit eigen ervaring bekend zijn. Via dit contactpunt kunnen sollicitanten uitgebreide inlichtingen verkrijgen over het ziekenhuis, dat zij willen aanschrijven. Vele Amerikaanse ziekenhuizen bieden voortreffelijke opleidingsmogelijkheden, vele missen deze mogelijkheid te enen male. Men neme de moeite om het kaf van het koren te scheiden!

Heeft men plannen om een „residency” (assistentschap als opleiding voor een bepaald specialisme) te beginnen, dan plege men vooraf overleg met de desbetreffende Specialisten Registratie Commissie over een eventuele erkenning van de in de Verenigde Staten genoten opleiding.

Literatuur: SNAPPER, I. (1961) *Ned. T. Geneesk.* 105, 1382.

Amsterdam, 15 juli 1961

M. OORT

(Discussie gesloten; RED.)

BESMETTE PINDA'S

Uit mededelingen van collegae, gebaseerd op recente literatuur*, is ons gebleken, dat men voor patiënten met stollingsstoornissen een gunstig therapeutisch effect verwacht van het nuttigen van rauwe (ongebrande) pinda's. Zonder hier de waarde van deze therapie in discussie te willen brengen, menen wij te moeten wijzen op het gevaar van het nuttigen van ongebrande aardnoten. Bij een nog niet voltooid onderzoek naar salmonella-verontreiniging van plantaardige produkten bleek ons, dat aardnoten, afkomstig van West-Afri-

kaanse havens (een der voornaamste bronnen van de import) met verschillende salmonella-typen waren besmet en wel met *S.typhi murium*, *S.urbana*, *S.cubana*, *S.nyborg*, *S.dublin*, *S.newington* en *S.fresno*.

Het is ons nog niet mogelijk, de epidemiologische betekenis van deze bevindingen voor de mens bij consumptie van aardnoten in ongebrande vorm te beoordelen; het leek ons evenwel gewenst, de aandacht op dit punt te vestigen, daar ongebrande pinda's in verband met de weinig aantrekkelijke smaak ervan wellicht voor deze patiënten in andere voedingsmiddelen worden verwerkt. Bij onvoldoende verhitte dan dan zelfs nog vermenigvuldiging van de eventueel aanwezige salmonellae plaatsvinden.

* *Literatuur*: BOUDREAUX, H. B. (1960) *Nature (Lond.)* 185, 469. — TAGE ASTRUP e.a. (1960) *Thrombosis et Diathesis haemorrhagica* (1960) vol. V, bl. 329.

Rotterdam, 26 juli 1961 J. HUISMAN
Afd. Besmett. Ziekten, Hygiëne M. S. M. DANIELS-
en Quarantaine en Bacteriologisch BOSMAN
Epidemiologisch Laboratorium
van de Gem. Geneesk. en Gezondh.
Dienst, Baan 170.

BERICHTEN

BUITENLAND

België

Een drinkwater-epidemie van bacillaire dysenterie. — De *Revue médicale de Liège* (bl. 403) bevat een klinische mededeling betreffende 500 patiënten, lijdende aan bacillaire dysenterie, veroorzaakt door *Shigella paradysenteriae* (Flexneri). Zij werden in 5 dorpen in de nabijheid van Herve (tussen Luik en Verviers) waargenomen, slachtoffers van een drinkwater-epidemie die in het voorjaar van 1960 2000 ziektegevallen veroorzaakte. Terloops vermelden de schrijvers van de mededeling, dat de drinkwaterinstallatie waarschijnlijk ter gelegenheid van een onweder besmet is geraakt. Explosieve dysenterie-epidemieën worden zelden waargenomen.

Canada

Een rede van de insuline-onderzoeker Best te Londen. — CHARLES H. BEST (Toronto), eens de medewerker van F. G. BANTING, was op 6 juli de gast van de British Diabetic Association. Men vierde in de kring van een groot aantal diabeteslijders de veertigste verjaardag van de ontdekking van insuline. In zijn rede vroeg Professor BEST zowel aandacht voor campagnes ter opsporing van de onbehandelde patiënten (detection drives) als voor voortzetting van wetenschappelijk onderzoek. „Diabetes is down graded in the minds of health authorities and the public because diabetics have kept their troubles too much to themselves”. Men bedenke dat diabetes een erfelijke ziekte is, zodat door het in leven blijven van zovele jonge lijdende, de kans op toeneming van de ziekte groter wordt. „Finally looking to the future, Professor BEST forecast the day when not only should we have oral insulin but even be able to interfere with the gene concerned in the carriage of diabetes” (*Brit. med. J.*, 15 juli, bl. 187).

Duitsland

„Ungewohnte Werbemethoden”. — „Winthrop-puls” is de naam van een reclame-tijdschrift van het Duitse filiaal van een Amerikaanse farmaceutische firma, van welk tijdschrift de inhoud strijdt met goed fatsoen. Het „beschäftigt sich in zum Teil diffamierenden Veröffentlichungen mit

ärztlichen Angelegenheiten und misbraucht berufspolitische Fragen in sensationell aufgemachter Weise zu eigenen Reklamezwecken”. Ook beoogt de firma Winthrop te Frankfurt a/d Main „durch Einladung zu Veranstaltungen, Ausspracheabenden etc. in besonderer Weise für ihre Produkte zu werben”. De „Bundes-ärztekammer” en de vereniging van de geneeskundige pers „haben gegen die hierzulande bisher ungewohnten Werbemethoden Stellung genommen” (*Münch. med. Wschr.*, bl. 1332).

Poliomyelitisgevallen in de Bondsrepubliek gedurende de eerste helft van de jaren 1960 en 1961.

— Beieren, dat verleden jaar betrekkelijk hoge poliomyelitiscijfers boekte (zie bl. 1215 en onderstaande tabel) is in de eerste helft van dit jaar bij de meer westelijk gelegen landen ten achter gebleven. Vooral Noordrijn-Westfalen werd ernstig getroffen, in het bijzonder de „Regierungsbezirk” Aken. Hier volgt een tabel met de cijfers van de zeven landen der Bondsrepubliek voor de eerste 26 weken van 1961, vergeleken met de betrekkelijk lage cijfers (behalve Beieren) van de eerste 26 weken van 1960. Het aantal miljoenen inwoners is achter de namen der landen geplaatst.

POLIOMYELITISGEVALLEN AANGEGEVEN GEDURENDE DE EERSTE HELFT VAN DE JAREN 1960 EN 1961.

	1960	1961
Sleeswijk-Holstein (2,3)	10	18
Neder Saksen (6,5)	20	68
Noordrijn-Westfalen (15,6)	54	408
Hessen (4,7)	8	36
Rijnland Palts (3,4)	10	50
Baden-Wurtemberg (7,5)	74	180
Beieren (9,3)	142	143

(Ontleend aan een mededeling van het Bundesgesundheitsamt, 5 juli 1961).

Prijsvraag in zake de statistische bewerking van electrocardiogrammen. — In de dossiers der levensverzekeringmaatschappijen bevindt zich een groot aantal electrocardiogrammen die voor registratie en statistische bewerking vatbaar zouden zijn, indien het gelukte een sleutel samen te stellen met behulp waarvan het curvebeloop in de drie standaardafleidingen en ten minste twee horizontale afleidingen beschreven kan worden. De vereniging van levensverzekeringmaatschappijen heeft tot het verkrijgen van een dergelijke sleutel een prijsvraag uitgeschreven. De prijzen bedragen 5000, 3000 en 2000 Duitse marken. Inlichtingen verstrekt de Verband der Lebensversicherungsunternehmen, Eduard-Pflügerstrasse 55, Bonn (*Dtsch. med. Wschr.* bl. 1366).

Engeland

Tuberculose in Soho. — Van de 3105 eet- en drinkgelegenheden van de City of Westminster zijn er 400 gevestigd in Soho. Daar de gezondheidstoestand van het personeel dezer inrichtingen niet gunstig bekend staat — er zou veel tuberculose voorkomen — hebben een longarts en een röntgenoloog een onderzoek ingesteld. Zij bereikten 2611 leden van het gezamenlijke in Soho werkzame personeel van 4733 man en vonden bij röntgenologisch onderzoek 86 maal afwijkingen. Van deze waren 21 actief (6 maal positief sputum); 32 patiënten kwamen voor observatie in aanmerking.

Kiest men als vergelijkingscijfer het vóórkomen van actieve tuberculose, dan vindt men bij het onderzochte personeel 8 gevallen per 1000, tegenover 1,8 gevallen per 1000 van de bevolking van zuid-west Londen. Intussen vermoedt